

Sygn. akt IX U 589/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 07 grudnia 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanej D. K. (D. K.)

o podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 3 marca 2017 r. nr 121/17

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że ubezpieczona D. K. jako pracownik u płatnika składek R. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od 01 grudnia 2016r.

do 14 grudnia 2016r.

Sędzia

Sygn. akt IXU 589/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.03.2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, iż ubezpieczona D. K. jako pracownik u płatnika składek R. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 01.12.2016r. do 14.12.2016r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż udzielone przez strony wyjaśnienia oraz załączone dokumenty nie stanowią potwierdzenia, że ubezpieczona D. K. faktycznie świadczyła pracę w ramach stosunku pracy. W szczególności organ rentowy wskazał, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w dniu 08.12.2016r., czyli po obowiązującym terminie. Nie przedstawiono też żadnej dokumentacji, która potwierdzałaby świadczenie pracy przez ubezpieczoną. Bezpośrednio po zakończeniu krótkiego okresu zatrudnienia, ubezpieczona wystąpiła o wypłatę zasiłku chorobowego. Dokonane ustalenia przemawiają, zdaniem organu rentowego za przyjęciem, iż zawarta z ubezpieczoną umowa o pracę została zawarta dla pozorów w rozumieniu art.83§1 k.c. Zamiarem stron nie było bowiem faktyczne wykonywanie pracy, lecz uzyskanie przez ubezpieczoną korzyści z ubezpieczenia społecznego.

Odwołanie od decyzji wniósł płatnik składek R. K.. Wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji. Przyznał, że z winy biura rachunkowego doszło do zgłoszenia ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych z jednodniowym opóźnieniem. Ale nie jest to dowód na zawarcie pozornej umowy o pracę. Nadto ubezpieczona jako sprzedawca – kasjer wykonywała pracę o charakterze usługowym i nie generowała dokumentów, z wyłączeniem paragonów wydawanych klientom. Dodał, że pozostali jego pracownicy mają taki sam zakres obowiązków i mogą potwierdzić jakie czynności w ramach zatrudnienia wykonywała ubezpieczona.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzji zaskarżonej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek R. K. prowadzi działalność gospodarczą Firmę Handlową (...) od 1992r. Polega ona na prowadzeniu sklepów. W 2016r. prowadził dwa sklepy: jeden w D., drugi w C.. W sklepach prowadzi sprzedaż artykułów spożywczych, chemii domowego użytku, drobnych upominków. Sklep w D. jest większy – samoobsługowy. Jest otwarty od 05:30 do 20:30. Sklep pracuje na 2 zmiany. Do jego obsługi potrzeba 4 pracowników, po dwóch na jedną zmianę. Sklep w C. jest mniejszy, otwarty od 07:00 do 15:00, potrzeba jednej osoby do jego obsługi.

W 2016r. w sklepie w D. pracowały od stycznia do sierpnia 4 osoby: K. K. (1), S. C. (1), I. K. (1), A. M. (1). Pracownica K. K. pracowała do 13 września 2016r. (stosunek pracy ustał), a S. C. do 6 października, po czym przeszła na L-4 w związku z ciążą. Od 10 października została zatrudniona pracownica E. U. (1). W tej sytuacji w listopadzie, w sklepie w D., pracowały tylko 3 osoby: I. K., A. M., E. U.. Dlatego R. K. zaczął poszukiwania czwartej pracownicy, wywieszając ogłoszenie na sklepie. Na to ogłoszenie odpowiedziała ubezpieczona D. K.. R. K. przeprowadził z nią rozmowę kwalifikacyjną. Ustalił, że ubezpieczona ma odpowiednie doświadczenie zawodowe, staż. Pozostałe pracownice sklepu wskazały odwołującemu, że ubezpieczona jest stałą klientką sklepu, że jest miła, spokojna, mieszka niedaleko sklepu. Jako, że odwołujący nie znał ubezpieczonej postanowił ją zatrudnić najpierw na umowę na okres próbny od 1 do 14.12.2016r.

R. K. zawarł z ubezpieczoną D. K. w dniu 1.12.2016r. umowę o pracę na okres próbny od 01.12.2016r. do 14.12.2016r. na stanowisko sprzedawca, na pełny etat, za wynagrodzeniem 1850 zł brutto miesięcznie. Do ubezpieczeń społecznych ubezpieczona została zgłoszona w dniu 8 grudnia 2016r. Ubezpieczona świadczyła pracę w sklepie w D.. Pracowała na zmiany. Zajmowała się obsługą klientów sklepu, kasy - pobieraniem zapłaty za towar, wydawaniem paragonów, wykładaniem towaru itp.

Ubezpieczona cierpi na zespół policystycznych jajników. Po raz pierwszy była w ciąży 5 lat temu, ale poroniła. Starła się z mężem o dziecko, ale przez wiele lat bezskutecznie. Przyjmując się do pracy u odwołującego nie wiedziała, że jest w ciąży. Ubezpieczona do lekarza ginekologa udała się w dniu 13 grudnia 2016r. Wtedy dowiedziała się, że jest w ciąży. Od razu powiedziała o tym odwołującemu, a ten postanowił, że w tej sytuacji nie będzie zawierał z ubezpieczoną kolejnej umowy o pracę. Dziecko urodziło się w dniu (...)

Ubezpieczona ma średnie wykształcenie. Wcześniej skończyła szkołę zawodową w zawodzie sprzedawcy. Przed zatrudnieniem u płatnika składek pracowała jako sprzedawca w Zakładach (...) w B., w firmie (...), w Spółce Delikatesy w B., w (...) w G..

Od dnia 15.12.2016r. ubezpieczona otrzymała zwolnienie lekarskie w związku z powstałą w okresie ciąży niezdolnością do pracy.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonej, akt osobowych świadków: A. M. (1), I. K. (1), E. U. (1), dokumentacji medycznej ubezpieczonej (k.23 – 25 a.s.), listy obecności, list płac (k.33-35 a.s.), harmonogramu pracy pracowników w 2016r. i 2017r., zeznań ubezpieczonej D. K. i płatnika składek R. K. (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 07.12.2017r. czas 00:03:51 – 00:36:05 - k. 76v-77v akt sądowych) oraz zeznań świadków: I. K. (1), A. M. (1), E. U. (1) (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 24.10.2017r. czas 00:13:56 – 01:19:34 - k. 69-70v akt sądowych).

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego, ubezpieczonej i słuchanych w sprawie świadków I. K. (1), A. M. (1), E. U. (1) odnośnie rzeczywiście wykonywanej pracy przez ubezpieczoną, gdyż były one zasadniczo zgodne ze sobą, rzeczowe, logiczne, przekonywujące, korespondujące z treścią zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Odwołanie R. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz.1778) zwanej ustawą, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają,
z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Po myśli art. 11 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś według art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust 1 ustawy - uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30.05.2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Według definicji zawartej w art. 22 § 1 kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Elementami, bez istnienia których stosunek prawny nie może być uznany za stosunek pracy są więc osobiste wykonywanie przez osobą zatrudnioną pracy zarobkowej
za wynagrodzeniem, praca na rzecz podmiotu oraz wykonywanie zatrudnienia w warunkach podporządkowania kierownictwu pracodawcy.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy zawarta pomiędzy ubezpieczoną D. K. a płatnikiem składek R. K. umowa o pracę, kreująca stosunek pracy od dnia 01.12.2016r. miała charakter pozorny w rozumieniu art.83§1 k.c.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, pozorność to wada oświadczenia woli polegająca na niezgodności między aktem woli, a jej przejawem na zewnątrz, przy czym strony muszą być zgodne co do tego, aby wspomniane oświadczenie woli nie wywoływało skutków prawnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.06.1986r., I CR 45/86, niepublikowany). Pozorność oświadczenia woli jest wadą szczególnego rodzaju, bo dotycząca oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozoru drugiej stronie, która o takim oświadczeniu wie i na to się zgadza (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.06.1971r., II CR 250/71, nie publikowany).

Podkreślić należy, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy, czy też zawarcia umowy o pracę dla pozoru (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.01.2005r., sygn. akt II UK 141/2004, OSNP 2005/15/235, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.03.2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002/21/527).

Każdy przypadek musi być potraktowany i rozstrzygnięty w sposób indywidualny, na podstawie nie tylko treści umowy, ale też całokształtu okoliczności faktycznych, związanych z wykonywaniem danego zatrudnienia. Przede wszystkim należy zbadać, czy dane zatrudnienie wypełniało cechy stosunku pracy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznania niniejszej sprawy trzeba wskazać, że postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd jednoznacznie wykazało, że kwestionowane przez organ rentowy zawarcie z ubezpieczoną umowy o pracę nie było czynnością pozorną.

Należy bowiem zauważyć, iż ubezpieczona D. K. faktycznie umówioną pracę wykonywała, co potwierdzają zarówno zeznania słuchanych w sprawie świadków I. K. (1), A. M. (1), E. U. (1), korelujące z nimi zeznania płatnika składek i ubezpieczonej, jak również zgromadzona w sprawie dokumentacja, zwłaszcza dokumentacja medyczna ubezpieczonej. W spornym okresie ubezpieczona zajmowała się obsługą klientów sklepu, kasy - pobieraniem zapłaty za towar, wydawaniem paragonów, wykładaniem towaru. Płatnik składek R. K. bezsprzecznie wykazał, że począwszy od października 2016r. zachodziła konieczność zatrudnienia nowych pracowników w sklepie w D.. W dniu 10 października została zatrudniona E. U. (1), mimo to w listopadzie pracowały tylko 3 osoby, a pełna obsada sklepu to 4 osoby. Dlatego R. K. zaczął poszukiwania czwartej pracownicy, wywieszając ogłoszenie na sklepie. Ubezpieczona nie знаła wcześniej płatnika składek, odpowiedziała na jego ogłoszenie. Płatnik składek przeprowadził z nią rozmowę kwalifikacyjną, a zatrudnił ją tylko na 2 tygodnie, żeby sprawdzić jakim ubezpieczona jest pracownikiem. Nie wiedział o ciąży ubezpieczonej. Sama ubezpieczona dowiedziała się o ciąży 13 grudnia 2016r., o czym natychmiast powiadomiła płatnika składek, a ten, mimo że miał dobrą opinię o ubezpieczonej po tych kilkunastu dniach pracy, nie zdecydował się na zawarcie kolejnej z nią umowy o pracę ze względu na ciążę. Okoliczność, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń z jednodniowym opóźnieniem w żadnym razie nie świadczy o pozorności umowy o pracę zawartej przez strony.

Skoro ubezpieczona od dnia 01.12.2016r. do 14.12.2016r., rzeczywiście wykonywała pracę w sklepie płatnika składek na podstawie zawartej umowy o pracę, to podlega obowiązkowym ubezpieczeniom jak w decyzji zaskarżonej, we wskazanym okresie.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

SSR (del.) Renata Stańczak

Sygn. akt IXU 589/17

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...),

3. (...)

(...)